

het ons in onze jeugd op school nog altijd voorgedaan". Zou V. d. B. ook het meervoud en het werkwoord als *marten* hebben gezegd en geschreven? Vreemd is, dat hij in een noot daarbij half en half de „spelling-pronunciation” (vgl. o.a. Kruisinga, *Taal en Maatschappij* 9 vlg. en 27) goedkeurt: wie in zijn jeugd in dialect *erften* en *mark* of *markt* zeide, „zal onder invloed van onze Historiese Spelwijze noch lang, beschaafd, *erwt* en *markt* zeggen; laat hij ook aldus schrijven” (ibid 24). — In de *Proeve* (1908) van Talen, Kollewijn en Hetteema wordt blz. 43, 44, 45, 111, 114 een buitengewone zorg besteed aan het instampen van de vormen: Je, jij, en jullie *zout* (evenals *wout* volstrekt zonder *d*). Maar bovendien vinden we daar ook een zeer vrijgeveige houding ten opzichte van andere bij Siegenbeek of De Vries en Te Winkel noodzakelijk geachte *d*'s: *Waarom schol je hem?* — *Dul je dat?* — *Hoe von jullie dat?* — *Wor je boos?* — *Moch je niet?* — *Dors jullie niet?* *Wis je wel?* enz. — *glijen*, *glee*, *gegleeën*; *strijen*, *stree*, *gestreecën* — *ik bie*, *wij bieën* — „De verleden tijd van *benijen*, *scheien* heeft vanzelf maar één *d* in de spelling: *benijde*, *scheide* (ook wel eens sterk in *ik schee er mee uit*)”; a.w. 111. Later vinden we nog eens de vormen: *schee uit*, *uitgescheeën* (118). Zal men zoo ook niet op den duur het Hollandsche *deeën* (deden), *zeeën* (zeiden) moeten invoeren? In zijn roman *Huiselik Leed* 146 laat Kollewijn een „ofsier” denken aan Lucie, „met wie hij *gevreën* had in Breda” en „aan die goeie Jeanne, die toch altijd zo 'r best *dee*”.

Is dit nu alles „vereenvoudiging”, tot groot gemak en voordeel strekkend voor het toen en thans levend geslacht, en inzonderheid voor het volkskind, en de groote massa? Neen, het is een vaak moedwillig lijkende, onverantwoordelijke verwarring, verenging, vergroving, verlaging van de taalspheer van dat volk. Al had Kollewijn 15 jaar lang zijn denkbeelden meegedragen, voor hij ze in het openbaar mededeelde, en al vond hij misschien eenigen steun in uitspraken van Prof. Cosijn — wiens geestige Gids-artikel van 1895 overigens al veel meer critiek dan instemming bracht —, het was niet genoeg doordacht, en van heillooze gevolgen, zich te begeven op het slibberige pad der phonetische schrijfwijze, en die, door zich los te maken, onder letterkundig en wetenschappelijk naturalistischen invloed, van het gezag eener algemeenere, overgeleverde schrijftaal, tot een anti-historische, anti-culturele, platte grof-phonetische schrijverij te gaan verbasteren.

Wanneer Cosijn — dien de Kollewijnianen tot op heden nog altijd ten bate van hun taalopvattingen blijven citeeren, hoezeer Logeman in 1896 al fel en hatelijk op het „beruchte artikel” gereageerd heeft (*Taal en Lett.* 6, 189 vlgg., 246) — ook in de Gids van 1895 (III 71 vlg.) als zijn toekomst-verwachting een practisch-phonetische spelling voorstelde, bedoelde hij blijkbaar toch niet